

ZAKON
O IZVRŠEVANJU UREDBE EVROPSKE UNIJE O PREGLEDNOSTI POSLOV
FINANCIRANJA Z VREDNOSTNIMI PAPIRJI IN PONOVRNE UPORABE

I UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE PREDLOGA ZAKONA

1.1 Ocena stanja

Konec januarja 2014 je Evropska komisija objavila Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o poročanju o poslih financiranja vrednostnih papirjev in njihovi preglednosti. Nastal je, ker je svetovna finančna kriza, s pričetkom v letu 2008, razkrila pomembne zakonske vrzeli, neučinkovit nadzor, nepregledne trge in preveč kompleksne proizvode v finančnem sistemu. Evropska unija je sprejela več ukrepov za zagotovitev zanesljivejšega in stabilnejšega bančnega sistema, vključno z okrepljenimi kapitalskimi zahtevami, pravili za boljše upravljanje in nadzor ter režimi reševanja. V tem okviru je odločilnega pomena tudi napredek pri vzpostavljanju bančne unije.

Finančna kriza je razkrila, da je treba izboljšati preglednost in nadzor tudi na področjih, kjer so potekale nebančne kreditne dejavnosti, v t.i. „bančnem sistemu v senci“, in ne le v tradicionalnem bančnem sektorju. V praksi gre pri subjektih in dejavnostih v okviru bančnega sistema v senci za pridobivanje depozitov podobnih sredstev za financiranje, spreminjanje zapadlosti ali likvidnosti, prenašanje kreditnega tveganja ali uporabo neposrednega ali posrednega finančnega vzvoda.

Ukrepi v zvezi s to problematiko so mednarodni ter se usklajujejo v okviru skupine G20 in Odbora za finančno stabilnost, ki je začel z obsežnim delom opredelitve ključnih tveganj bančnega sistema v senci. Poglavitni cilj, ki ga je skupina G20 večkrat ponovno potrdila, je odprava nepreglednosti v finančnem sektorju, ki bi lahko vplivale na sistemsko tveganje ali so zgolj posledica regulativne arbitraže, ter razširitev zakonodajnih predpisov in nadzora na vse sistemsko pomembne finančne institucije, instrumente in trge. Odbor za finančno stabilnost je avgusta 2013 sprejel okvir politike, ki ga sestavlja enajst priporočil v zvezi s tveganji bančnega sistema v senci pri posojanju vrednostnih papirjev in repo poslih ki so jih septembra 2013 potrdili voditelji skupine G20. Okvir zajema preglednost posojanja vrednostnih papirjev in repo poslov s strani finančnih institucij naproti organom ter med upravitelji skladov in končnimi vlagatelji, minimalne standarde za ponovno vlaganje denarnih sredstev iz naslova zavarovanja s premoženjem, ponovno zastavo sredstev stranke, minimalne regulativne standarde za vrednotenje zavarovanja s premoženjem ter upravljanje in ocenjevanje uvedbe centralnih nasprotnih strank na trgih repo poslov za borzne posrednike.

Uredba (EU) 2015/2365 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o preglednosti poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe ter spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L št. 337 z dne 23. decembra 2015, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 2015/2365) se zato osredotoča na izboljšanje preglednosti posojanja vrednostnih papirjev in repo poslov. Preglednost je pomembna za zagotovitev, da organi in vsi zadevni

akterji na trgu ustrezno razumejo način delovanja trgov ter razsežnost in naravo morebitnih tveganj. V tem okviru je vprašanje preglednosti ključno, saj ta zagotavlja informacije, ki so potrebne za oblikovanje učinkovitih in uspešnih političnih instrumentov za preprečevanje sistemskih tveganj.

Novembra 2011 je bila ustanovljena strokovna skupina na visoki ravni, ki jo je vodil Erkki Liikanen, guverner finske centralne banke, ki je ocenila potrebo po strukturnih reformah v bančnem sektorju Evropske unije. V svojem poročilu iz oktobra 2012 ugotavlja, da obstoječe in že začete zakonodajne reforme ne obravnavajo vseh temeljnih problemov v bančnem sektorju Evropske unije, ter vsebuje številna priporočila. Z uveljavljanjem teh priporočil v obliki uredbe o strukturnih reformah bank, bodo določene trgovalne dejavnosti bank prepovedane, za določene pa bodo uvedene strukturne omejitve. Vendar bi se lahko, kot je navedeno v zeleni knjigi o bančnem sistemu v senci, ki jo je Evropska komisija sprejela 19. marca 2012, s krepitvijo zakonske ureditve bančništva velik del bančnih dejavnosti iz konvencionalnega bančništva preusmeril v bančni sistem v senci. To bi povzročilo vse bolj nepregleden finančni sistem in zmanjšalo možnosti za nadzor s strani nadzornih organov. S tem bi se dodatno okrepile tesne povezave, ki že obstajajo med reguliranim bančnim sektorjem in bančnim sistemom v senci. Takšna regulativna arbitraža bi močno ogrozila učinek svetovnih in evropskih prizadevanj za finančno reformo ter ustvarila pomembna tveganja za finančno nestabilnost. Zaradi tega morajo zakonodajni predlog o strukturni reformi spremljati zavezujoče zahteve glede preglednosti in poročanja za posle financiranja vrednostnih papirjev.

Zaradi teh novih zakonodajnih sprememb v bančnem sektorju, vključno s strukturnimi ukrepi, je mogoče, da bodo banke dele svojih dejavnosti prenesle na manj regulirana področja v obliki bančništva v senci. Da bi podrobno spremljali tržne trende v zvezi s subjekti, katerih dejavnosti se štejejo za bančništvo v senci, zlasti na področju poslov financiranja vrednostnih papirjev, je treba uvesti zahteve glede preglednosti, ki bi lahko bile nadzornikom in regulativnim organom v pomoč pri ugotavljanju šibkih točk, ter možne nadaljnje ukrepe za odpravo ugotovljenih problemov.

Za zagotovitev, da ne bi koristi, doseženih s povečanjem odpornosti določenih akterjev in trgov, zmanjšali prenosi finančnih tveganj v manj regulirane sektorje, je bistvenega pomena izboljšanje preglednosti in razpoložljivosti podatkov glede dejavnosti bančnega sistema v senci. Kot sta poudarila Evropska komisija v svojem sporočilu o bančnem sistemu v senci in Evropski parlament v svoji resoluciji o bančnem sistemu v senci iz novembra 2012, je bistvenega pomena izboljšanje preglednosti in razpoložljivosti podatkov, zlasti za dejavnosti, ki se pogosto opravljajo v bančnem sistemu v senci, kot so pogodbe o začasni prodaji in posojanje vrednostnih papirjev, imenovano tudi posli financiranja vrednostnih papirjev. V tem smislu delo, ki ga je opravil Odbor za finančno stabilnost, do določene mere ponazarja zahtevano raven preglednosti. Poleg tega je navedeno zlasti pomembno zaradi upoštevanja tveganj, ki se lahko pojavijo zaradi medsebojne povezanosti reguliranega finančnega sektorja in bančnega sistema v senci, prevelikega finančnega vzvoda in procikličnega ravnanja. Tak pristop je popolnoma v skladu s priporočili Odbora za finančno stabilnost iz leta 2013 v zvezi z bančnim sistemom v senci, ki so bila potrjena na vrhu G20 v Sankt Peterburgu, glede ublažitve tveganj in procikličnih spodbud, povezanih s posli financiranja vrednostnih papirjev in ponovno zastavo, ki lahko v času pretresov na trgu poslabšajo možnosti dostopa do financiranja. Opredelitev poslov financiranja z vrednostnimi papirji v Uredbi (EU) 2015/2365 ne vključuje pogodb o izvedenih finančnih instrumentih, kot so opredeljene v Uredbi (EU) 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L št. 201 z dne 27. julija 2012, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 648/2012). Vključuje pa posle, ki se običajno označujejo kot zamenjave likvidnosti in zamenjave zavarovanja s premoženjem in niso zajeti v opredelitvi pogodb o izvedenih finančnih instrumentih v Uredbi (EU) 648/2012.

Posli financiranja vrednostnih papirjev, druge enakovredne strukture financiranja in ponovna zastava imajo ključno vlogo v svetovnem finančnem sistemu. Posli financiranja vrednostnih papirjev predstavljajo vse posle, pri katerih se za pridobivanje finančnih sredstev uporabljajo sredstva, ki pripadajo nasprotni stranki. V praksi to večinoma vključuje posojanje ali izposojanje vrednostnih papirjev in blaga, posle začasnega odkupa ali posle nakupa in ponovne prodaje oziroma prodaje in ponovnega nakupa. Vsi ti posli imajo podobne, celo enake, gospodarske učinke. Te tehnike uporabljajo praktično vsi akterji v finančnem sistemu, npr. banke, trgovci z vrednostnimi papirji, zavarovalne družbe, pokojninski skladi ali investicijski skladi. Ti posli zagotavljajo dodatno likvidnost trga, olajšujejo financiranje udeležencev na trgu, podpirajo oblikovanje cen za sredstva, s katerimi se trguje, in omogočajo dejavnosti denarnega financiranja s strani centralnih bank. Vendar lahko s spremembami zapadlosti in likvidnosti vodijo tudi do nastanka kreditov, udeležencem na trgu pa omogočajo ustvarjanje velikih medsebojnih izpostavljenosti. Ponovna zastava zavarovanja s premoženjem, da se hkrati podpre več poslov, zlasti poslov financiranja vrednostnih papirjev, je omogočila večjo likvidnost ter kopičenje skritega finančnega vzvoda in medsebojne povezanosti v sistemu.

Ko je zaupanje v vrednost sredstev, varnost nasprotnih strank in zaščito vlagateljev izginilo, je to povzročilo obsežne prodaje na medbančnem trgu, zaradi česar je prišlo do nenadnega zmanjšanja finančnega vzvoda in/ali uporabe javnih varnostnih mrež (posojila centralne banke itd.). V teh razmerah so zaupanje in možnosti financiranja likvidnosti izpuhteli in celo največje in najmočnejše banke niso več imele dostopa niti do kratkoročnega niti do dolgoročnega financiranja. Ti posli prispevajo k povečanju finančnega vzvoda in krepijo prociklično naravo finančnega sistema, ki tako postane občutljiv za navale na banke in nenadno zmanjšanje finančnega vzvoda. Te tehnike lahko imajo sicer pomemben vpliv na uspešnost investicijskih skladov, vendar trenutno niso ustrezno razkrite vlagateljem. Za razliko od drugih finančnih institucij upravitelji investicijskih skladov za dejavnosti v zvezi s posli financiranja vrednostnih papirjev uporabljajo denar vlagateljev. Brez popolnih in točnih informacij o uporabi poslov financiranja vrednostnih papirjev in morebitnih nasprotij interesov, ki lahko nastanejo, vlagatelji ne morejo sprejemati premišljenih odločitev. Zato je ključno zmanjšati pomanjkanje preglednosti glede poslov financiranja vrednostnih papirjev, drugih enakovrednih struktur financiranja in ponovne zastave.

1.2 Razlogi za sprejetje predloga zakona

Razlog za sprejetje predloga zakona je sprejetje Uredbe (EU) 2015/2365, ki predstavlja odziv na ugotovljeno potrebo po okrepitvi preglednosti trgov finančnega sistema. Določa nadzorne ukrepe in prekrške, ki jih pri izvrševanju določb Uredbe (EU) 2015/2365 izrekajo pristojni organi. Države članice morajo zagotoviti, da imajo pristojni organi pooblastilo za nalaganje upravnih sankcij in drugih upravnih ukrepov, ki so učinkoviti, sorazmerni in odvračilni.

Z določitvijo zahtev v zvezi s preglednostjo poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe v obliki uredbe je zagotovljeno, da se zahteve iz uredbe uporabljajo neposredno.

Pretežni del Uredbe (EU) 2015/2365 se uporablja od 12. januarja 2016, vendar vzpostavlja postopek postopnega izvajanja glede:

- poročanja repozitorijem sklenjenih poslov: poročanje se bo začelo od 12 do 21 mesecev po sprejetju tehničnih standardov, ki jih razvije ESMA,
- razkritje skladov: obveznost periodičnega poročanja za sklade Evropske unije velja od 13. januarja 2017. Vsi novi naložbeni skladi morajo razkriti uporabo poslov financiranja z vrednostnimi papirji in zamenjav celotnega donosa v predpogodbenih dokumentih od 12. januarja 2016, obstoječi skladi pa jih bodo morali spremeniti do 13. julija 2017,

- pravila glede preglednosti za ponovno uporabo zavarovanja s premoženjem: pravila o ponovni uporabi zavarovanja s premoženjem se uporabljajo od 12. julija 2016.

2 CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj Uredbe (EU) 2015/2365 je ustvariti varnejši in preglednejši finančni sistem z ukrepi za izboljšanje preglednosti:

- pri spremljanju kopičenja sistemskih tveganj, povezanih s posli financiranja vrednostnih papirjev v finančnem sistemu,
- razkritja informacij o takšnih poslih vlagateljem, katerih sredstva se uporabljajo v takšnih poslih, in
- pogodbeno preglednost ponovne zastave.

Cilj predloga zakona je zato prilagoditev domače zakonodaje Uredbi (EU) 2015/2365.

2.2 Načela

Najpomembnejša načela predloga zakona:

Načelo skrbnega in učinkovitega nadzora: da se zagotavlja varno in skrbno poslovanje jih mora nadzorovati ustrezen nadzorni organ, ki mu zakon daje možnosti za izrekanje nadzornih ukrepov, s tem pa se lahko učinkovito doseže namen nadzora.

Načelo sorazmernih in odvračilnih sankcij: nepravilnosti se sankcionirajo strogo, kar zagotavlja skladnost poslovanja.

Načelo pravne jasnosti: predlog zakona ga uresničuje z jasnejšimi in razumljivejšimi pravili za delovanje v skladu z zakonodajo EU.

Načelo sorazmernosti: predlog zakona se omejuje zgolj na nujno potrebne določbe, da se zagotovi preglednost poslov financiranja vrednostnih papirjev, ponovne zastave in drugih struktur financiranja.

Načelo varstva vlagateljev: v skladu s predlogom zakona usklajeno ukrepanje in zbirni podatki na ravni Evropske unije zagotavljajo potrebno makroekonomsko sliko, ki jo zahteva spremljanje uporabe poslov financiranja vrednostnih papirjev. Npr. investicijski skladi imajo že danes pomembno čezmejno razsežnost, zato je pomembno, da se standardi zaščite vlagateljev uporabljajo enako po vsej Evropski uniji za zagotovitev, da imajo vsi evropski vlagatelji koristi od potrebne preglednosti v zvezi z uporabo financiranja vrednostnih papirjev. Upravitelji kolektivnih naložbenih podjetij bodo morali v poročila vključevati podrobne informacije o uporabi poslov financiranja z vrednostnimi papirji ali zamenjavah celotnega donosa, da bi vlagateljem omogočili seznanjenost s tveganji, ki so povezana z njihovo uporabo.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve predloga zakona izvirajo iz prilagoditev nacionalne zakonodaje Uredbi (EU) 2015/2365. Rešitve, ki izhajajo iz pravnega reda EU, so:

- razkritje informacij o izrečenih ukrepih nadzora ali sankcijami zaradi prekrška, ki so izrečene na podlagi 4. ali 15. člena Uredbe (EU) 2015/2365,

- pristojni organi pri določanju vrste in ravni upravnih sankcij in drugih upravnih ukrepov upoštevajo vse ustrezne okoliščine skladno s 23. členom Uredbe (EU) 2015/2365,
- pristojni organi lahko izrečejo pravni osebi ali izdajatelju globo v višini do trikratnega zneska dobička, pridobljenega s kršitvijo, če ga je mogoče opredeliti, oziroma 15 % skupnega letnega prometa oziroma do 15.000.000 evrov (kršitev na podlagi Uredbe (EU) 2015/2365),
- pristojni organi lahko izrečejo odgovorni osebi pravne osebe oziroma izdajatelja globo največ do višine 5.000.000 evrov ali trikratnega zneska dobička, pridobljenega s kršitvijo, če ga je mogoče ugotoviti (kršitev na podlagi Uredbe (EU) 2015/2365).

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Zakon je popolnoma prilagojen pravu Evropske unije, saj nacionalno zakonodajo prilagaja Uredbi (EU) 2015/2365.

5.2 Prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU

5.2.1 Zvezna republika Nemčija

Zaradi prilagoditve svoje zakonodaje neposredni veljavnosti Uredbe (EU) 2015/2365 bo Nemčija prilagodila nacionalno ureditev tako, da bo uredila (i) obveznost poročanja, (ii) preglednost ponovne uporabe finančnih instrumentov, prejetih na podlagi dogovora o zavarovanju s premoženjem ter (iii) izvajanje sankcij. Na podlagi Uredbe (EU) 2015/2365 bo BaFin (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) pristojni organ, kateremu bodo dodeljena potrebna nadzorna pooblastila za zagotavljanje skladnosti z obveznostmi v Nemčiji.

5.2.2 Republika Avstrija

Avstrija je zaradi neposredne veljavnosti Uredbe (EU) 2015/2365 pripravila spremembe, s katerimi je določila obveznost poročanja, pravila ponovne uporabe in sankcije zaradi nespoštovanja Uredbe (EU) 2015/2365. Nadzorna pooblastila bo opravljal Organ za nadzor finančnega trga (FMA – Finanzmarktaufsicht).

5.2.3 Združeno kraljestvo

Nadzor nad Uredbo (EU) 2015/2365 opravljata Financial Conduct Authority (FCA) in Prudential Regulation Authority (PRA). FCA je pooblaščen za izrekanje kazni, glob, prepovedi, kazenski pregon ali izrek drugega ukrepa, da z javnimi objavami naznanijo pričete disciplinske postopke

zoper podjetje ali posameznika. PRA je odgovoren za bonitetni nadzor, regulacijo bank, kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih podjetij. Potrebne so bile prilagoditve zakonodaje, s katero se je določilo obveznost poročanja, pravila ponovne uporabe in sankcije ob nespoštovanju Uredbe (EU) 2015/2365.

5.3 Izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv:

Predlog zakona usklajuje slovenski pravni red z zahtevami Uredbe (EU) 2015/2365.

6 DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic v postopkih ali poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov in za obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje:

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakona ne bo imel posledic za gospodarstvo. S predlogom zakona se določbe nacionalnega pravnega akta umikajo neposredno uporabljivemu predpisu Evropske unije.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Sprejetje zakona ne bo imelo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Ministrstvo za finance je predlog zakona uskladilo z vsemi vpletenimi deležniki. Tako bo potekalo tudi spremljanje izvajanja zakona.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Drugih pomembnih okoliščin ni.

7 PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javna objava predloga zakona je potekala od 16.2.2017 do 18.3.2017.

8 NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Mateja Vraničar Erman, ministrica,
- Gorazd Renčelj, državni sekretar,
- Marija Janc, državna sekretarka,

- Tilen Božič, državni sekretar,
- mag. Miranda Groff Ferjančič, državna sekretarka,
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem,
- Aleš Butala, vodja Sektorja za finančni sistem,
- mag. Nada Bizjak, analitik.

II BESEDILO ČLENOV

1. člen (vsebina zakona)

S tem zakonom se določajo nadzorni ukrepi ter prekrški, ki jih pri izvrševanju določb Uredbe (EU) št. 2015/2365 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o preglednosti poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe ter spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L št. 337 z dne 23. decembra 2015, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 2015/2365) izrekajo organi, ki jih 16. člen Uredbe (EU) 2015/2365 določa za pristojne organe (v nadaljnjem besedilu: pristojni organi).

2. člen (nadzorni ukrepi pristojnih organov)

(1) Če pristojni organ pri nadzoru, ki ga izvaja v skladu z Uredbo (EU) 2015/2365 ugotovi kršitev določb Uredbe (EU) 2015/2365, navedenih v 4, 13, 14. ali 15. členu Uredbe (EU) 2015/2365, izreče ukrepe nadzora iz točke (a) do (d) četrtega odstavka 22. člena Uredbe (EU) 2015/2365 ter globe iz 7. člena tega zakona

(2) Pristojni organi odločajo o prekrških iz 5. člena tega zakona.

(3) Pristojni organi pri določanju ukrepov nadzora in določanju višine glob upošteva vse ustrezne okoliščine kršitve tako, da se z izrečenimi ukrepi zagotovi učinkovita odprava kršitev in preprečijo nadaljnja ravnanja ali opustitve, ki pomenijo kršitev Uredbe (EU) 2015/2365. Pristojni organ pri tem upošteva zlasti:

1. resnost in trajanje kršitve;
2. stopnjo odgovornosti osebe, odgovorne za kršitev;
3. finančno stanje osebe, odgovorne za kršitev, kot se ugotovi na primer na podlagi skupnega prometa pravne osebe ali letnih prihodkov fizične osebe;
4. obseg pridobljenega dobička ali preprečene izgube za osebo, odgovorno za kršitev, če ju je mogoče opredeliti;
5. raven sodelovanja osebe, odgovorne za kršitev, s pristojnim organom, pri čemer pristojni organ ne upošteva vprašanja potrebe po vrnitvi pridobljenega dobička ali preprečene izgube na podlagi kršitve; in
6. prejšnje kršitve osebe, odgovorne za kršitev.

3. člen (postopek izreka ukrepa iz točke (a) ali (c) četrtega odstavka 22. člena Uredbe (EU) 2015/2365)

(1) Ko nadzor nad spoštovanjem Uredbe (EU) 2015/2365 vodi Agencija za trg vrednostnih papirjev, izreče nadzorni ukrep iz točke (a) ali (c) četrtega odstavka 22. člena Uredbe (EU) 2015/2365 v postopku, ki se vodi v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov.

(2) Ko nadzor nad spoštovanjem Uredbe (EU) 2015/2365 vodi Agencija za zavarovalni nadzor, izreče nadzorni ukrep iz točke (a) ali (c) četrtega odstavka 22. člena Uredbe (EU) 2015/2365 v postopku, ki se vodi v skladu z zakonom, ki ureja zavarovalništvo.

(3) Ko nadzor nad spoštovanjem Uredbe (EU) 2015/2365 vodi Banka Slovenije, izreče nadzorni ukrep iz točke (a) ali (c) četrtega odstavka 22. člena Uredbe (EU) 2015/2365 v postopku, ki se vodi v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo.

4. člen
(razkritje informacij o izrečenih ukrepih)

(1) Pristojni organ, v skladu s 26. členom Uredbe (EU) 2015/2365, javno objavi informacije v zvezi z ukrepi nadzora ali sankcijami zaradi prekrška, ki jih je izrekel zaradi kršitve 4. ali 15. člena Uredbe (EU) 2015/2365.

(2) Podatki, ki se v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, štejejo za osebne, se iz objave po prejšnjem odstavku tega člena izbrišejo po poteku petih let.

5. člen
(postopek izreka ukrepa iz točke (d) četrtega odstavka 22. člena Uredbe (EU) 2015/2365)

(1) Izvedbo nadzornega ukrepa iz točke (d) četrtega odstavka 22. člena Uredbe (EU) 2015/2365 odredi pristojni organ v skladu s tem členom.

(2) Pristojni organ odredi izvedbo ukrepa iz točke (d) četrtega odstavka 22. člena Uredbe (EU) 2015/2365, če obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je oseba, na katero se nanaša odredba pristojnega organa, kršila določbe Uredbe (EU) 2015/2365 tako, da je narava kršitve posebno huda zaradi višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti.

(3) Odredba pristojnega organa mora vsebovati:

1. utemeljitev razlogov za izvedbo ukrepov,
2. navedbo dejstev iz katerih izhaja utemeljen sum,
3. navedbo dejavnosti, katere opravljanje naj se prepove, in
4. rok, do katerega naj prepoved velja.

6. člen
(tarifa)

Pristojni organ v tarifi, ki jo izda v skladu z zakonom, ki ureja njegovo delovanje, določi višino takse za odločanje o posamičnih zadevah na podlagi tega zakona in Uredbe (EU) 2015/2365.

7. člen
(kršitve Uredbe (EU) 2015/2365)

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od 25.000 do 500.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, če:

1. v poslih financiranja z vrednostnimi papirji ne poroča o podrobnostih poslov najpozneje na delovni dan po sklenitvi, spremembah ali prekinitvi posla v skladu s prvim odstavkom 4. člena Uredbe (EU) 2015/2365;
2. ne hrani evidence o sklenjenih, spremenjenih ali prekinjenih poslih financiranja z vrednostnimi papirji v skladu s četrtem odstavkom 4. člena Uredbe (EU) 2015/2365;
3. ne spoštuje določb glede zaupnosti, celovitosti in varstva informacij v skladu s šestim odstavkom 4. člena Uredbe (EU) 2015/2365;
4. ne zbira in hrani podrobnosti o poslih financiranja z vrednostnimi papirji in ne zagotovi subjektom iz drugega odstavka 12. člena Uredbe (EU) 2015/2365 neposreden in takojšen dostop do teh podrobnosti;
5. ne obveščajo vlagatelje o uporabi poslov financiranja z vrednostnimi papirji v skladu s prvim odstavkom 13. člena Uredbe (EU) 2015/2365;

6. v prospektu vlagateljem ne razkrijejo podatkov iz prvega in drugega odstavka 14. člena Uredbe (EU) 2015/2365;
7. ne upošteva pogojev v zvezi s ponovno uporabo finančnih instrumentov v skladu s 15. členom Uredbe (EU) 2015/2365;
8. ne vzpostavijo postopkov za interno poročanje kršitev v skladu s 24. členom Uredbe (EU) 2015/2365.

(2) Če je narava storjenega prekrška iz prvega odstavka tega člena posebno huda zaradi višine povzročene škode oziroma višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se pravna oseba kaznuje z globo v višini do:

1. 15.000.000 eurov ali 10 odstotkov skupnega letnega prometa glede na zadnje razpoložljive računovodske izkaze, ki jih je odobril upravljalni organ, oziroma skupnega letnega prometa ali ustrezne vrste prihodka, ki izhaja iz zadnje razpoložljive konsolidirane letne bilance, ki jo je odobril upravljalni organ, če mora pravna oseba pripraviti konsolidirane računovodske izkaze na podlagi ZGD-1, če gre za kršitev 7. točke prejšnjega odstavka; ali
2. 5.000.000 eurov ali 10 odstotkov skupnega letnega prometa glede na zadnje razpoložljive računovodske izkaze, ki jih je odobril upravljalni organ, oziroma skupnega letnega prometa ali ustrezne vrste prihodka, ki izhaja iz zadnje razpoložljive konsolidirane letne bilance, ki jo je odobril upravljalni organ, če mora pravna oseba pripraviti konsolidirane računovodske izkaze na podlagi ZGD-1, če gre za kršitev 1., 2. ali 3. točke prejšnjega odstavka; ali
3. trikratnega zneska dobička, pridobljenega s kršitvijo, ali izgube, preprečene s kršitvijo, kadar ju je mogoče opredeliti.

(3) Z globo od 25.000 do 150.000 eurov se za prekršek kaznuje podjetnik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z globo od 2.500 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, in odgovorna oseba podjetnika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(5) Z globo od 130 do 5.000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(6) Če je narava storjenega prekrška iz tretjega, četrtega ali petega odstavka tega člena posebno huda zaradi višine povzročene škode oziroma višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se oseba iz tretjega, četrtega ali prejšnjega odstavka tega člena kaznuje z globo do višine:

1. 5.000.000 eurov, če gre za kršitev iz 7. točke prvega odstavka tega člena, ali
2. 1.000.000 eurov, če gre za kršitev 1., 2. ali 3. točke prvega odstavka tega člena, ali
3. trikratnega zneska dobička, pridobljenega s kršitvijo, ali izgube, preprečene s kršitvijo, kadar ju je mogoče opredeliti.

8. člen (višina glob)

Globe, predpisane s tem zakonom, se lahko v hitrem postopku izrečejo v katerikoli višini razpona, predpisani s tem zakonom.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

9. člen
(uporaba določb o prekrških)

Do sprememb določb o višinah in razponih glob, ki jih določa zakon, ki ureja prekrške, se višine in razponi glob, ki so določeni v 7. členu tega zakona, uporabljajo ne glede na določbe zakona, ki ureja prekrške.

10. člen
(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu

S tem predlogom zakona se ureja izvedba Uredbe (EU) št. 2015/2365 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o preglednosti poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe ter spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L št. 337 z dne 23. decembra 2015, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 2015/2365) ter določa nadzorne ukrepe in prekrške, ki jih pri izvrševanju določb Uredbe (EU) 2015/2365 izrekajo pristojni organi.

K 2. členu

S členom se določa, da pristojni organi, ki so določeni v 3. členu tega predloga zakona, pri določanju ukrepov nadzora in določanju višine glob upoštevajo vse ustrezne okoliščine kršitve, tako da se z izrečenimi ukrepi zagotovijo učinkovito odpravo kršitev in preprečijo nadaljnja ravnanja ali opustitve, ki pomenijo kršitev Uredbe (EU) 2015/2365. Pristojni organi pri tem upoštevajo zlasti:

1. resnost in trajanje kršitve;
2. stopnjo odgovornosti osebe, odgovorne za kršitev;
3. finančno stanje osebe, odgovorne za kršitev, kot se ugotovi na primer na podlagi skupnega prometa pravne osebe ali letnih prihodkov fizične osebe;
4. obseg pridobljenega dobička ali preprečene izgube za osebo, odgovorno za kršitev, če ju je mogoče opredeliti;
5. raven sodelovanja osebe, odgovorne za kršitev, s pristojnim organom, pri čemer pristojni organ ne upošteva vprašanja potrebe po vrnitvi pridobljenega dobička ali preprečene izgube na podlagi kršitve; in
6. prejšnje kršitve osebe, odgovorne za kršitev.

K 3. členu

S tem členom se podeljujejo pooblastila pristojnim organom, da za spoštovanje Uredbe (EU) 2015/2365 skrbijo:

- Agencija za trg vrednostnih papirjev za postopke, ki vodi postopke v skladu z zakonom, ki ureja trg finančnih instrumentov, zakonom, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje ter zakonom, ki ureja upravljavce alternativnih investicijskih skladov;
- Agencija za zavarovalni nadzor, ki vodi postopke v skladu z zakonom, ki ureja zavarovalništvo; in
- Banka Slovenije, ki vodi postopke v skladu z zakonom, ki ureja bančništvo.

K 4. členu

S tem členom se v slovenski pravni red prenaša določba prvega odstavka 26. člena Uredbe (EU) 2015/2365 glede razkritja informacij o izrečenih ukrepih pristojnega organa, zaradi kršitev določb 4. ali 15. člena Uredbe (EU) 2015/2365. Podatki, ki se štejejo za osebne, se iz objave izbrišejo po poteku petih let.

K 5. členu

Člen ureja začasno prepoved izvajanja funkcije upravljanja osebi, ki ima vodstvene odgovornosti, v primerih, ko je narava kršitve posebno huda zaradi višine protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti. Pristojni organi v odločbi navedejo utemeljitev razlogov za tak ukrep, navedejo dejstva, iz katerih tak sum izhaja, navedejo dejavnosti, ki se jih z odredbo prepoveduje opravljati in navedejo rok, do katerega prepoved iz Uredbe (EU) 2015/2365 velja.

K 6. členu

Z določbo tega člena se pristojnim organom daje pooblastilo za spremembe njihovih tarif, ki jih imajo skladno z zakonom, ki ureja njihovo delovanje, da določijo višino takse za odločanje o posamičnih zadevah na podlagi tega predloga zakona in Uredbe (EU) 2015/2365.

K 7. členu

22. člen Uredbe (EU) 2015/2365 določa, katera dejanja morajo biti sankcionirana kot prekršek in kakšne globe naj se v zvezi z njimi izrečejo.

V zvezi z višino glob pojasnjujemo, da globe sledijo zahtevam Uredbe (EU) 2015/2365, da se doseže njihova učinkovitost, sorazmernost in odvračilnost.

K 8. členu

Pristojni organi iz 3. člena tega zakona so tudi prekrškovni organi in postopajo v večini primerov po hitrem postopku in bi skladno z zakonom, ki ureja prekrške, lahko izrekli le najnižjo, v razponu predpisano globo, kar pa v praksi ne bi privedlo do primernega sankcioniranja kršiteljev. Skladno s tem je bila uporabljena možnost, ki jo dopušča zakon, ki ureja prekrške, in s tem je pristojnim organom podeljena večja učinkovitost izrekanja sankcij, saj bodo lahko kršitelje kaznovali v razponu, kar bo v večji meri odražalo težo kršitve in višino sankcije.

K 9. členu

Člen določa, da se do določb o višinah in razponih glob, ki jih določa zakon, ki ureja prekrške, višine in razponi glob, ki so določeni s 7. členom tega zakona, uporabljajo ne glede na določbe zakona, ki ureja prekrške.

K 10. členu

S členom se določa začetek veljavnosti zakona.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

/